

“Girl where do you think you’re going girl”

Annalena Törnström, Umeå konsthall, Väven

Sommarens utställning på Umeå Konsthall har den anmärkningsvärda titeln “Girl where do you think you’re going girl”, en fråga (möjligen) som i utställningskontexten saknar frågetecken. Kanske är det alltså i själva verket inte en fråga, utan ett påstående. Hur det nu är med den saken så har textraden lånats från Lady Gagas låt “Joanne (Where Do You Think You’re Goin’?)”. Ett stycke som konstnären Annalena Törnström lyssnat mycket på under arbetet med utställningen.

Törnström, som har arbetat som konstnär sedan slutet av 1980-talet, ställer i den här utställningen ut elva verk som alla bottnar i oljemåleriet. Det är målningar av olika slag och storlek: abstrakta och figurativa; stora och små. I ett av verken avviker konstnären helt från måleriets traditionella form och breder ut gestaltningen (en installation i blandteknik) på golvet i konsthallen.

Utställningen är installerad på ett konventionellt sätt: gestaltningarna med de planaste ytorna hänger på väggarna och det verk som på ett mest tydligt sätt upptar det teoretiska rummets tre dimensioner har (som redan nämnts) placerats på golvet och läses som en installation. Det finns egentligen inte något verk som på grund av storlek eller placering föreslår en tänkt läsordning.

Den första målningen jag stannar till vid är således också den första jag möter i rummet. Som större delen av gestaltningarna är det en stor oljemålning på duk, utan titel. Det är den första i en serie om fem målningar i samma storlek och medium. I den här serien (som är abstrakt) tar Törnströms måleri upp en färgton som börjar någonstans i närheten av dukens grundering. Konstnären placerar sig med hjälp av färgen tätt inpå och rör sig tentativt utåt/inåt/bakåt/framåt i en kombination av intuitiva rörelser med en tillsynes mer tekniskt präglad kunskap, både praktiskt och teoretiskt.

Den mest uppenbara konsthistoriska referensen pekar mot den amerikansk-italienske konstnären Cy Twombly. Det är de långtänkta penseldragen i lätt kursiverad stil, tillsammans med ett antal tillsynes oplanerade och abrupta kontaktbrott mellan penseln (konstnärens hand, eller kropp) och duken som gör det; där finns en rörelse som känns igen, en rörelse som går runt runt (i cirklar) – och hoppar – i vad som närmast framstår som väntan på nästa beslut. Det ger måleriet en sökandets kvalité som gör det oberäkneligt; ett utförande alltså där delar av svaren troligtvis redan har anats, som trots detta på ett nyfiket och modigt sätt vågar, vill och står ut med att dröja vid det som ännu inte har bestämts – vid frågan.

Sida vid sida med dessa stora abstrakta målningar (och i något fall ovanför), hänger en verksserie med titlarna *Girls I-III* (2018). Dessa är mindre till storleken, och sett till motiv och figuration liknar de mer konventionella porträtt. Alla tre målningarna föreställer människoansikten. Två av dem har avbildats från axlarna och upp (ett modernt bildformat av passfoto/skolfoto variant), medan den tredje gestaltats från halsen upp där ansiktet upptar nästan hela den lilla duken.

Jag får berättat för mig att konstnären har använt andra bilder som förlagor för målningarna. Bilder på ansikten som hör till förmodat kvinnliga kroppar. Därav “Girls”. Måhända kommer förlagorna från modetidningar; åtminstone ser det ut så. Personerna

VOLYM

framträder inför kameran/den som avbildar på ett sätt som har likheter med fotomodellens svala stolthet när hen balanserar på modevisningarnas emblematiske gångbryggor. Det finns något som närmast kan beskrivas som en skör stolthet i poserna.

Porträttmåleri har precis som alla gestaltningskonventioner (som allt i världen) haft olika betydelse i olika tider. Något som länge var legio inom porträttmåleriet var att det skulle hänvisa till en referent, alltså till en person vars fysiska kännetecken och egenart framställdes genom måleriet. Det började sannolikt med porträtt av härskaren; eller händelser kopplade till historiska förlopp som hade anknytning till berättelser om en civilisatorisk komposition i vilken Gud/härskaren hade en framträdande roll. Med tiden etablerades porträttformen inom de olika samhällsklasserna och slutligen har det blivit en avmystifierad och tydlig vardagsbild.

Om det är någonting jag saknar i den här utställningen så är det framför allt att temat kunde varit mer tydligt presenterat. Om en ser till informationsmaterialet som publicerats med utställningen så verkar den till största delen handla om ett utforskande och undersökande av måleriet. Men, om en därtill betänker både utställningens titel och verkens titlar så framträder en mer konkret hänvisning till det förmodat kvinnliga berättelserna, till historien, där orden "flicka" och "mamma" står som minsta gemensamma nämnare.

Törnströms målningar refererar således till konstnärens egen berättelse, och en generell berättelse som hör flickorna/kvinnorna i samtiden/historien till. Frågan (eller påståendet) "Girl where do you think youre going girl" står som en påminnelse över den modiga och obeslutsamma ansats som den eftertänksamma utställningen faktiskt när.

Text: Sebastian Andersson

Foto: Annalena Törnström

Volym 2018-06-24